

man iffebet derfor faaer en løs Capital. Der-
som i Tidens Løb disse Stiftelser, som ere
grundlagte ved Jordeiendom, blive satte ude
af Stand til at opfylde deres Bestemmelse der-
ved, at man forvandler dette Grundlag til en
løs Capital, saa vil det skaffe Samsundet en
stor Byrde, thi man kan ikke tænke sig, at
Samsundet under sin fremtidige Udvikling skulde
blive ligegyldigt for sliige videnskabelige Anstal-
ter, og, hvad der nu uden Byrde for Samsun-
det skeer ved Hjælp af de Fonds, som vore For-
fædre have anlagt af Velwillie og Omhu for
saadanne Anstalter, maatte da tilveiebringes
ved Skatter og Afgifter, som kunde blive me-
get besværlige.

Jeg kan af disse Grunde ikke stemme for
de omhandlede Paragrapher, hvoraf følger, at
jeg heller ikke kan stemme for Loven i sin Heel-
hed, da denne netop er betinget af, at disse
Paragrapher antages.

Cultusministeren: Jeg skal tillade
mig at yttre et Par Ord i Anledning af den
høitærede Landsthingsmands Foredrag, for
hvem jeg har en saadan Afgtelse, at den alle-
rede maatte opfordre mig dertil, skjøndt jeg
troer, at under de udførlige Forhandlinger, der
have fundet Sted i Sagen om Domainegods-
sets Afhændelse og i det andet Thing allerede
i forrige Sessjon om Salget af Sorø Akade-
mies Gods og nu atter igjen i denne Ses-
sion, hans Indvendinger egentlig ere tilstræk-
keligt inødegaaede. Jeg skal begynde med den
høitærede Landsthingsmands sidste Ytringer.
De gaae ud fra, at der maa være nogle, som
han udtrykkelig betegne dem, „evige“ Anstal-
ter eller Stiftelser, der skulde være sikrede paa
en særegen Maade ved Kornafgifter, idet de
Grundeieendomme, som tilhøre saadanne Stif-
telse, ikke skulde kunne gaae over i anden
Mands Eie uden som Arvesæfte, mod en
Kornafgift. Det er hertil bemærket, at Pen-
gene kunne let tages, Metallernes Værdi kan
forandres, og da Stiftelserne dog ikke ville
kunne undværes, saa vil, naar de Værdier,
hvorpaa de skulle støtte sig, gaae tabte eller for-
mindskes, nye Byrder ved Skatter maatte paa-
lægges Folket eller Samsundet, for at tilveie-
bringe Midlerne til Stiftelsernes Vedligehol-
delse — dette var, saavidt jeg opfattede den

ærede Landsthingsmands Foredrag, Grundla-
get for hans Anskuelse. Den høitærede Taler
har nu her udtalt en ældre Anskuelse, som er
aldeles modsat en den nyere Tid tilhørende
Anskuelse, der gaaer ud paa, at det er urig-
tigt i Almindelighed at besvære Eiendomme med
faste Afgifter (Dahl: Hør!), især naar denne
Afgift nærmer sig Capitalværdien i en Mid-
deltid og let kan overstige samme i uheldige
Tider, at det er urigtigt at holde de Eiendoms-
besiddere, som befinde sig i den Stilling
at staae i Forhold til en saadan Stiftelse, i
den for dem skadelige Tilstand, saaledes at de
ikke skulde kunne frigjøre sig derfra og opnaae
det Formaal at blive Eiendomsmand. Den
nye Anskuelse gaaer endvidere ud paa, at Til-
veiebringelsen af den rene, frie Eiendom i det
Hele taget styrker Samsundet saaledes, at,
hvis de Stiftelser, hvorom her tales, virkelig
have en saadan Charakter — hvad jeg maa
indrømme, at de have —, ikke, at de ere evige,
men at de under visse Forudsætninger, naar
Humanitet og Kultur skulle opretholdes, maae
vedblive at eksistere — at, hvis de virkelig have
en saadan Charakter, saa maa Samsundet
hellere erholde hin Frihed for Eiendommen, og
da bære Byrderne ved at vedligeholde dem,
end det maa holde paa en Grundfætning, som
under en stedse voxende Befolkning og en stedse
stigende Trang til Kræfternes frie Afbenyttelse
strider imod Samsundets Lær. Jeg skal ikke
længere opholde mig ved disse almindelige Be-
trægtninger. Hver Tid har sin Anskuelse;
disse Anskuelser lempe sig ofte ikke efter hinan-
den, men staae skarpt og maastee eensidigt lige-
overfor hinanden. Men, hvad jeg derimod an-
seer for at være uomtvisteligt, og hvad jeg ogsaa
troer, at den meget ærede Landsthings-
mand vil indrømme mig, det er, at sliige al-
mindelige Betragtninger aldrig kunne bære,
hvad Ret er. Og jeg mener derhos, at den høitærede
Landsthingsmand selv har godtgjort, at det er
Ret i dette Tilfælde, at Arvesæfterne paa Sorø
Akademies Gods erholde deres Steder til Eiendom,
paa samme Maade, som er foreskrevet for Domai-
negodsset. Thi den ærede Landsthingsmand sagde,
udtrykkelig, at for Domainegodssets Vedkom-
mende var Saadant hjemlet i de derværende
Forhold; men Forholdene ere her netop de